

5

Amii wexè sighà hôt'e

¹Zezi dô âô eâèwhede goaæî ekò shih dekegôöæaa k'e dekiitâa. Hoghâgoehtô gha dèhkwà, wecheekeè gimöô nîîde. ²Dii hadîi, goxè godo:

³“Amii eteèt'î edek'ègeezôô sii gixè sighà hôt'e;

Nöhtsî Wenàowoò k'èè hòæôô sii gits'ö-èlî hôt'e.

⁴Amii gidzeè nàniitii sii gixè sighà hôt'e;

gixè hoîzî agode ha.

⁵Amii k'èeweèt'î gîlîî sii gixè sighà hôt'e;

dèè gighaelî ha.

⁶Amii nàowo ehkw'ii ghô sii hòtà'ò agîwôô sii gixè sighà hôt'e;

ayîi gîwôô sii gighöt'à ha.

⁷Amii wedzeè eteèæî gîlîî sii gixè sighà hôt'e;

Nöhtsî etegoèhæî ha.

⁸Amii wedzeè degai hôt'e sii gixè sighà hôt'e;

Nöhtsî geæî ha.

⁹Amii dô xè ts'èwhîî hogehtsîî sii gixè sighà hôt'e;

Nöhtsî weza giyeh ha.

¹⁰Amii nàowo ehkw'ii k'èè geeda k'èxa dô dagogîîhæaa sii gixè sighà hôt'e;

Nöhtsî Wenàowoò k'èè hòæôô sii gighaelî ha.

¹¹“Sets'ihæö dô naxik'adageedè xè danaxegîîhæa eyits'ô naxighô hogets'î gogede nîdè, naxixè sighà hôt'e. ¹²Dàni aahda k'èxa yak'e t'asii nezîî edegha daahnôô sii naxidawhæö t'à sii naxinà hôt'e. Eyi xèht'èè gicho nakwenàæöô dagogîîhæa îlè.

Dewa eyits'ô dzèh nîdî laht'e

¹³“Naxî sii dii nèk'e dô hazôö gigha dewa nàtsoo laht'e. Hanikò dewa âedi-le ajà nîdè dani k'achî âedi anajà lî? T'asii gha wet'âæà-le at'i-îdè naâats'eehtà'î gà dô gik'e k'edè.

¹⁴“Naxî sii dii nèk'e dô hazôö gha dzèh nîdî laht'e. Shih ka kögodeè gòæöô sii dô hazôö gha wègaat'î hôt'e. ¹⁵“Dô wîîzîî tâèk'öô yihtâa gà tô tá'a nèyeechi niile, hanikò îdòò dawhæöö ayeæî. Hani-îdè dô goyîi geèhkw'ee sii wet'à gigha dzèh agöht'e ha. ¹⁶Eyi xèht'èè naxî si dô hazôö gigha dzèh nîdî laht'e ha hôt'e. Hani-îdè dani nezîî eghàlaahdaa sii gighàeda t'à Naxità yak'e whedaa sii ghàsôgeedi ha.

Zezi ayii dek'eèhtà'è k'èè eghàlada

¹⁷“Moses wenàowoò eyits'ò nakwenàowòò ginìhtà'è wedè ahàe gha jò ahjà niile; giyatii wek'èè hòæò ahàe ha jò niehtàa hôt'e. ¹⁸Ehkw'i anaxèehsî, yak'e eyits'ò dii nèk'e while agode gots'ò giyatii nechà-lea îàæt'ee kò wedè ha niile. T'asii hazòò dek'enègîhtà'èè sii wek'èè agode gots'ò, yati wîîzii wedè adle ha-le. ¹⁹Amii nàowo nechà-lea kò yek'èit'e-le xè hanì dô hoghàehtò nîdè Nöhtsî gha dek'æî elî ha. Hanikò amii eyi nàowo k'èè eghàlada xè hanì dô hoghàehtò nîdè Nöhtsî gha dô wet'aaæà elî ha ²⁰Eyit'à ehkw'i anaxèehsî, Pharisee gîlîî eyits'ò Nöhtsî-yatii-k'ègedii-dôö ginahk'e ehkw'i aahdaa lenôsii, Nöhtsî Wenàowoò k'èè hòæòò sii goyaahde ha niile.

Naxèot'î gits'ò ehkw'i aahda

²¹“Înèè whaà gots'ò dii yati naxits'ò niit'òò sii wek'èahsò hôt'e: 'Dô eââîhwhi-le. Amii dô eââîhwhoo sii wesiniyaeti ha.' ²²Hanikò sî dii hanaxèehsî, 'Dô edèot'î ts'ò ich'eè sii wesiniyaeti ha. Eyits'ò dô edèot'î ts'ò ich'èè t'à 'Gonezò-le,' hadi sii k'aodèe gisiniyahti ha. Eyits'ò amii edèot'î ts'ò 'Ezhîne anet'e,' hadii sii wehâîkò daîæàa awedle ha sôni.

²³“Eyit'à kwe-ladà k'e t'asii Nöhtsî ghâîæà ekîiyeè k'e nèot'î k'èch'a eghàlaneedàa sii wenaâdî nîdè, ²⁴t'asii Nöhtsî ts'ò k'eîhk'ò ha îlèe sii eyi aîæò anele. T'akweâöò nèot'î ts'ò ââtàa gà eâexè siigoahæ, eyi tâ'axòò-îdè t'asii Nöhtsî ts'ò k'eîhk'ò ha dii-le.

²⁵“Dô gik'èch'a eghàlaahda t'à naxighò nàyaeti kwe-t'î gixè siigoahæ. Gixè nàyaetii-kò ts'ò laahtàe-t'î gixè siigoahæ. Haahà-le nîdè dô-siniyaehtii-dôö ts'ò anaxegele ha. Dô-siniyaehtii-dôö sii kw'ahti ghànaxehtè ha eyits'ò naxedaitî anaxegele ha. ²⁶Ehkw'i anaxèehsî, satsöâ nôode ts'ò naxinîhtà'è naahàa-le nîdè, dô-daniîlaa-kò gots'ò kôahdè ha niile.

Eâexè hoâîî hoahsî-le

²⁷“Dii hats'edi ghò aâkw'o îlè, 'Eâexè hoâîî hoahsî-le.' ²⁸Hanikò sî dii hanaxèehsî: Amii ekò-le nàniwo t'à ts'èko ghàeda nîdè hôt'a edinì t'à yexè hoâîî hòèhtsî hôt'e. ²⁹Naxidaa îàè wet'à hoâîî hoahsî nîdè xaaht'à gà æöahk'a. Naxidaa îàè wedihòlî naxigha denahk'e nezî hôt'e. Hanì-le-îdè naxizhîî hazòò xè wehâîkò ts'ò anaxedle ha. ³⁰Eyits'ò naxilà îàè t'à hoâîî hoahsî nîdè wek'eaht'à gà æöahk'a. Naxilà îàè wedihòlî naxigha denahk'e nezî hôt'e. Hanì-le-îdè naxizhîî hazòò xè wehâîkò ts'ò anaxedle ha.

Æöâets'eehdè-le

³¹“Înèè dii hagedi îlè: 'Dôzhîî edets'èkèè æöyeeede ha niwò nîdè æöâets'eehdè nîhtà'è yeghàyeæah ha.' ³²“Hanikò sî dii hanaxèehsî: Dô

wets'èkeè eyii-le dô xè hoâîî hòèhtsî-le kò æöyèèdo nîdè ededî wet' à wets'èkeè eyii-le dô xè at'î lanî. Eyits'ô dôzhii ts'èko æöweèdoo sii xè honidza nîdè hoâîî hòèhtsî hôt'e.

Yati nàtsoo ts'ehtsîi sii nàts'eezhi niile

³³„Înèè gots'ô dô dii hagedi îlè: Yati nàtsoo whaahstî nîdè wek'eahzhi-le. Nöhtsî ts'ö yati nàtsoo weahstî nîdè wek'ëè eghàlaahda ha hôt'e. ³⁴Hanikò sî dii hanaxèehsî: Yak'e Nöhtsî wedaèhchîcho hôt'e ts'ihæö, wet' à yati nàtsoo aahtsî-le. ³⁵Dii dèè Nöhtsî yek'e nàt'è hôt'e ts'ihæö wet' à yati nàtsoo aahtsî-le. Eyits'ô Jerusalem k'àowocho wet' àaæaa deè wekögodeè ne ts'ihæö wet' à yati nàtsoo aahtsî-le. ³⁶Naxikwighà îæè kò degoo hanî-le-îdè dezöò aahæe ha dii ts'ihæö naxikwî t' à yati nàtsoo aahtsî-le. ³⁷„Hèæè,” dahdi nîdè wek'ëè eghàlaahda, eyits'ô “île,” dahdi nîdè wek'ëè eghàlaahda; eyi weæö yati nàtsoo t' à xàyaahsii sii wehâîî weyatîi hôt'e.

Ek'èt' à dô ghàhòahæà-le

³⁸„Dii hats'edii weghò aàhkw'o îlè: 'Sedaà nàneeht'i nîdè sî si nedaà nàeht'i ha, eyits'ô seghòò nàneezi nîdè sî si neghòò nàehzi ha.' ³⁹Hanikò sî dii hanaxèehsî: Hoâîî-döò elîî sii naxik'èch'a eghàlada kò ek'èt' à weghàhòahæà-le. Dô tsinaxîikà nîdè k'achî wets'ö naahæa. ⁴⁰Dô naxighò nàyaetii anaxele ha niwô xè naxikw'îhæè naxighò niyîæa nîdè, naxiæè si niyîæa kò. ⁴¹Dô, îæè echî haîwa ts'ö wek'èahdè anaxîîlà nîdè, nàke echî haîwa ts'ö wek'èahdè. ⁴²Dô t'asii naxeekeè nîdè t'asii weghàahæà, eyits'ô dô t'asii weghòniahæà naxîîhwhò nîdè, île wèahdi-le.

Dô naxinigeli-le sii gighòniahtò

⁴³„Dii hagedi weghò aàhkw'o îlè: 'Naxèot'î gighòniahtò, hanikò dô naxinigeli-le sii gidzaahwhò.' ⁴⁴Hanikò sî dii hanaxèehsî: Dô naxinigeli-le sii gighòniahtò eyits'ô dô danaxegiîhæaa sii gigha yaahii. ⁴⁵Haaht'î nîdè Nöhtsî naxità yak'e whedaa sii weza aah'e. Dô nezîî, dô nezî-le eàèht'eè gogha sadeè daææa ayehæî; eyits'ô dô ehkw'i geeda, dô ehkw'i geeda-le eàèht'eè gogha chòh at'îi ayehæî. ⁴⁶Dô naxighònegeètò zò gighòniahtò nîdè, eyi t'asii niile. Sööm̄ba-nàgehtsîî-döò ededî kò eàèghònegeètò hôt'e. ⁴⁷Naxèot'î zò ts'ö nezîî naahæa nîdè, dô eyii-le ginahk'e t'asii nezîî hòahstî niile. Dô Nöhtsî k'ègeezò-le ededî kò eàets'ö nezîî nageæa hôt'e. ⁴⁸Eyit' à Nöhtsî naxità yak'e whedaa sii degai hôt'e, wexèht'eè naxî si degai aah'e ha hôt'e.

6

Dô-teèt'îi sii gits'âahdi

¹"Kexoahdi, wet'à naxighô nezîi agedi ha dahwhô t'à, dô nadââ zô ehkw'i k'ehoahæa-le. Haaht'î nîdè naxità yak'e whedaa sii eyi k'èxa t'asii naxighàæa ha-le.

²"Eyit'à dô-teèt'îi ghàahdi nîdè dô hazôö gighô gode gha k'ehoahæa-le. Dô degai degeetsîi sii hanì k'ehogeæa hôt'e. Dô gots'ö nezîi agîwô ha gîwô t'à eàgehdèe-kö goyii eyits'ô köta dô ts'ö hagedi agogehæî. Ehkw'i anaxèehsî, t'asii edegha geèhnôö sii hôt'a degHàà gighöt'ô hôt'e. ³Naxilà îàè t'à dô-teèt'îi ghàahdi nîdè naxilà eyii-le yek'èwezà söö. ⁴Eyit'à dô ghàahdi nîdè dô wek'èezô welè söö. Hanì-îdè Nöhtsî naxità dô naàhtô dàah't'î yeghàedaa sii wek'èxa t'asii nezîi naxighàæa ha.

Dàni yaahti ha

⁵"Yaahti nîdè dô degai degeetsîi sii gixèahæî-le. Dô goghàgeeda ha gîwô t'à, eàgehdèe-kö goyii eyits'ô tîli k'e nàgeèhza xè yagehti ghageewî. Ehkw'i anaxèehsî, t'asii edegha geèhnôö sii hôt'a degHàà gighöt'ô hôt'e. ⁶Hanikò yaahti nîdè naxiköâ goyii edets'ôdààniahchi gà Nöhtsî naxità wègaat'î-le sii wets'ö yaahti. Hanì-îdè dô naàhtô dàah't'îi sii Nöhtsî yeghàeda hôt'e wek'èxa t'asii nezîi naxighàæa ha. ⁷Yaahti nîdè yati âö wet'âæà-le t'à yaahtile. Dô Nöhtsî k'ègeezô-le sii hanì yagehti hôt'e. Yati âö t'à whaà yagehti nîdè Nöhtsî goèhk'ô ha gîwô. ⁸Gixèahæî-le. Nöhtsî naxità t'asii weahkè kwe ayii dahwhôö sii yek'èezô hôt'e.

⁹"Yaahti nîdè dii hanì yaahti,

'Gotà yak'e wheêda, niizì degai ts'edi hôt'e. ¹⁰Nî k'àîwo k'èè welè. Dii nèk'e nek'èè agòwet'è, yak'e hagöht'e lanì. ¹¹Dii dzê k'e wet'à ts'eedaa goghànîdi. ¹²Dô gok'èch'a nàhogehdèe sii gihoâîi gighô nahots'eele, eyi xèht'èè gohoâîi goghô nahoîle. ¹³Hoâîi ts'îwô ch'à gok'ènedi; wehâîi gots'ôö niwà anele. ¹⁴Dô naxits'ö ehkw'i eghàlageeda-le sii gighô nahoahæe nîdè Nöhtsî naxità îdòo yak'e whedaa sii ededî si naxighô nahoele ha hôt'e.' ¹⁵Hanikò dô gighô nahoahæe-le nîdè Nöhtsî naxità naxihoâîi naxighô nahoele ha-le.

Dàni edeahgô ha

¹⁶"Edeahgô nîdè ts'öodahwhô k'èè naxègaat'î welè-le. Dô degai degeetsîi sii hanì gîgaat'îi edegehæî. Ehkw'i anaxèehsî, t'asii edegha geèhnôö sii hôt'a degHàà gighöt'ô hôt'e. ¹⁷Hanikò naxî edeahgô nîdè naxikwìghà siahæe xè

k'enaahde. ¹⁸Hani-îdè edeahgôô sii hoæii dô gigha wègaat'î ha-le. Nöhtsî naxità wègaat'î-le sii ededî zô dô naàhtô dâaht'îi sii weggha wègaat'î hôt'e. T'asii nezîi daahnôô sii ededî naxighàæ ha hôt'e.

Yak'e t'asii nezîi edegha eàèahâe

¹⁹„Dii nèk'e t'asii nezîi âô edegha eàèahâe-le, yîida yedèe xè wek'liitsö ade ha ne t'à, eyits'ô eeæiî-dôô naxikö enixàgeezhî gà naxighô egeeæi ha t'à t'asii nezîi âô edegha eàèahâe-le. ²⁰Hanikö yak'e gogha t'asii nezîi edegha eàèahâe; ekö yîida yedè ha-le xè wek'liitsö ade ha-le eyits'ô eeæiî-dôô ekö egeeæi ha-le. ²¹Edîi t'asii deæöô naxigha nezîi whaahâaa sii naxidzeè t'à ekö ts'ö dahwhô ha hôt'e.

²²„Naxidaà sii naxizhîi gha ek'aèk'ô lanî hôt'e. Naxidaà nezîi nîdè naxizhîi hazôô gha dzèh lagöht'e ha. ²³Ekö naxidaà nezîi-le nîdè naxizhîi hazôô gha togoòtâ'ò ha hôt'e. Naxidzeè yîi togoòtâ'ò nîdè sii naxixè togoòtâ'ò agöht'e.

²⁴„Dô wîîzii k'àowo nàke gha eghâlada ha dii. K'àowo îâe ghôneètô ha eyits'ô îâe nelî ha-le, eyits'ô k'àowo îâe k'èit'e ha eyits'ô îâe wek'èit'e ha-le. Nöhtsî eyits'ô sôömba, îâah eàèht'eè gigha eghâlats'eeda ha dii hôt'e.

T'asii ghô nàniahdè-le

²⁵„Ayii t'à aahda ha, ayii ghô shèahzhe ha, ayii aahdô ha eyits'ô ayii goht'ôô t'à-aah't'î ha sii ghô nàniahdè-le. Ts'eedaa sii bò nahk'e wet'âææ hôt'e, eyits'ô gozhîi goht'ô nahk'e wet'âææ hôt'e. ²⁶Chîâ hoòlà gidaàniahdè: dèe k'e t'asii geeshe-le, eyits'ô xehkö t'asii gehâa-le, hanikö naxità yak'e whedaa sii gowæedi hôt'e. Chîâ ginahk'e aahâi hôt'e! ²⁷Ayiiha t'asii ghô nàniahdè? Dô wîîzii nàniwo t'à îâe sadzeè deæöô edaà adele ha niile.

²⁸„Ayiiha goht'ô ghô nàniahdè? Dèe k'e ît'öchâa dehshee sii wedaàniahdè. Eghâlada-le kò wèdaat'î hôt'e. ²⁹Ehkw'i anaxèehsî, k'àowocho Solomon wèdaat'îi nàhtâ'î ts'îiwô kò eyi ît'öchâa yenhk'e wèdaat'î hôt'e. ³⁰Nöhtsî hanî dèe k'e tâ'o wèdaat'îi whehtsîi sii dii dzèe k'e dehshe hanikö satsô kwiigeehdè. Eyi nahk'e nezîi naxik'èdi ha, eyits'ô goht'ô nezîi naxighàle ha hôt'e. Hanikö naxinî nàtso-le dii. ³¹Eyit'à dii haahdi-le xè t'asii ghô nàniahdè-le: 'Ayii ts'îîæà li?' 'Ayii ts'ats'e li?' 'Ayii goht'ô t'à-ats'et'î li?' ³²Dii nèk'e dô hazôô Nöhtsî k'ègeezô-le sii eyi hanii zô k'alagedè. Hanikö Naxità yak'e whedaa sii ayii t'à aahda yek'èezô hôt'e. ³³Naxî sii, Nöhtsî Wenàowoò k'èè hòæöô hak'eaht'î eyits'ô wek'èè ehkw'i ts'eeda ha dahwhô, eyi haahâa nîdè t'asii hazôô wet'à ts'eedaa si naxighàyele ha hôt'e. ³⁴Eyit'à satsô ghô nàniahdè-le, satsô wedawheæöô aahâe. Dzê taàt'eè hoilà âô gogha whela hôt'e.

7

Eäesiniyahti-le

¹“Dô siniyahti-le, hanî-îdè naxisiniyati ha-le. ²“Dànî dô siniyahti k'ëë naxisiniyati ha hôt'e. Ayii ghàà dô gisiniyahtii sii eyi weghàà naxisiniyati ha hôt'e.

³“Ayiiha naxèot'î wedaà yii tsole wheæôô sii ghàahda, hanikò naxidaà yii dechî whetôô sii ts'ôniahæà-le? ⁴Dànî't' à naxèot'î ts'ö dii haahdi naxigha dii-le, 'Àgîâ, nedaà yii t'asia wheæô; negha xàwehchi,' dahdi, hanikò naxî naxidaà yii dechî whetôô sii naxigha wègaat'î-le. ⁵Degai daahtsî kò wek'ëë aahda niile! T'akweáö naxidaà yii dechî whetôô sii xàahchî nîdè naxigha nezîi xègaat'îi agode ha, hanî-îdè naxèot'î wedaà yii t'asia wheæôô sii xàahchi ha dii-le.

⁶“Àèt'è degai sii tâi ghàahdi-le. Whôözaa dètii sii gogòò ts'ö aahdè-le. Haahà nîdè tâi naxidziigeæà ha eyits'ô gogòò whôözaa tàtsôgeæe ha.

Gotà yak'e wheda weahkè

⁷“Aahkè nîdè naxighôt'a ha; wehak'eaht'i nîdè wegòahæà ha; enîitò k'e ts'aaht'i nîdè naxits'ö enixàetî ha. ⁸T'aa eekèe sii t'asii weghôt' à ha; amii t'asii hak'eet'îi sii yegòhæà ha; eyits'ô amii enîitò k'e ts'aht'ii sii wets'ö enixàetî ha.

⁹“Naxiza àèt'è naxeekè nîdè asîi kwe weghàahæà ha? ¹⁰Eyits'ô áiwe naxeekè nîdè asîi gòò weghàahæà ha? ¹¹Naxî hoáîi-hoahstîi-döo aah't'e kò, naxiza t'asii nezîi gighàahæe k'èahsô. Naxità yak'e whedaa sii dô geekè nîdè naxinahk'e t'asii nezîi goghàyele ha hôt'e. ¹²Eyi xèht'eè dànî dô naxits'ö nezîi eghàlageeda ha dahwhô k'ëë gits'ö eghàlaahda. Moses wenàowò eyits'ô nakwenàöæôô ginîhtà'è k'e hanî dek'eèhtà'è.

Enîitò neghoa eyits'ô enîitò dekòò

¹³“Enîitò neghoa k'è dexaahdè. Enîitò dekòò sii tîli dekòò ts'ö niiaà hôt'e. Dô âô eyi tîli k'e aget'îi sii gidîhoàè ha. ¹⁴Ekò enîitò neghoa sii tîli neghoa ts'ö niiaà hôt'e. Dô âô-lea zô eyi tîli k'e aget'îi sii welô while ts'ö geeda ha.

Ts'i eyits'ô wejjecho

¹⁵“Nakwenàöæôô ehkw'i gogede-le sii gixoaahdi. Sahzôâ nezîi degeetsî, hanikò diga wets'âhoejîi lagîit'e. ¹⁶Dànî k'ehogæa k'ëë gik'èahsô ha. Îchighò ta jie nàts'ehtsi niile. Eyits'ô googho ni jiecho nàts'ehtsi niile. ¹⁷Eyi xèht'eè ts'i nezîi sii wek'e jiecho nezîi göhâi, eyits'ô ts'i nezî-le sii wek'e jiecho nezî-le dehshe. ¹⁸Ts'i nezîi sii wek'e jiecho nezî-le göhâi ha dii, eyits'ô

ts'i nezî-le sii wek'e jiecho nezîî dehshe ha dii hôt'e. ¹⁹Ts'i hazôö wek'e jiecho nezî-le dehshee sii nàgehka gà kwiigeehdè ha. ²⁰Eyit'à, dani k'ehogexa ghàà gik'èahsô ha.

²¹"Dô hazôö 'K'àowo, K'àowo,' sègedii sii Nöhtsî Wenàowoò k'èè hòæôö k'è goyagedè ha niile. Amii, setà yak'e wheda k'èt'ee sii zô goyagedè ha.

²²Eyi dzèè k'e nihôowo nîdè dô âô sets'ö dii hagedi ha, 'Sets'ö K'àowo, niizi dahxà nadâà gots'îde îlè, îniâîî xàdets'eèzhî eyits'ö eniiyah âô hots'èhtsî îlè,' gedi ha. ²³Hanikò ehkw'i gits'ö dii haehsî ha, 'Naxik'èehsô niile. Hoâîî-k'alaahdèe-dôö aah't'e, sets'öö naahdè!' gèehsî ha.

Dô gôözô eyits'ö dô gôözô-le wegodiî

²⁴"Eyit'à amii seyatiî iikw'o xè yek'èè edaa sii dô gôözô kwe k'e edekö gòhtsî lanî hôt'e. ²⁵Yàchôhoòwo ekò ti âô dèè teètâ'i xè kö k'e nîhts'i nàtsoo at'î, hanikò kwe k'e yietâ'aà whetôö gòhtsî t'à eyi kö nàgoîtä'i-le. ²⁶Hanikò dô hazôö seyatiî giikw'o kò gik'èè eda-le nîdè dô gôözô-le ewaà k'e edekö gòhtsî lagîît'e. ²⁷Yàchôhoòwo ekò ti âô dèè teètâ'i xè nîhts'i nàtsoo eyi kö k'e at'î t'à hôtsaa wetagoîtä'i.

²⁸Zezi eyi hazôö hoghàgoehtô ghô nôôt'e ekò dô hazôö gigha eniiyah dii. ²⁹Zezi ededî t'asii hazôö ts'ö k'àowo k'èè dô hoghàehtô, Nöhtsî-yatiî-k'èdiî-dôö lanî-le.